

sétányon s a királyhalmi erdőőri szakiskola növénykertjében levő nyírfákat; a két utóbbi helyen sok bokorban nem találtam darazsat, egyesekben 10—12 megtámadott magra akadtam, míg a *Stephania* sétányon lévő fák tobozaiban 35—55 beteg magot olvastam meg.

Ennek a vizsgáldásnak nagy gyakorlati értéke nincs ugyan, a nyírfa tenyésztése kevés helyen lévén czél, másrészt mert ez a fanem oly dus magterméseket hoz, hogy a magszükséglet fedezésénél zavarokat a leirt károsítás ez idő szerint nem okoz. Nincs kizárva azonban e darázsok tömegesebb elszaporodása sem, másfelől pedig a tudomány-nak is szolgálatot véltem tenni, fentebbiekben ismertetett észleleteim közzétételével.

A földmivelésügyi ministerium 1899. évi költségvetése.

Az alábbiakban közöljük a kincstári erdőkre, az állami kezelésbe vett községi és némely más erdőkre és kopár területekre, az erdők állami felügyeletére, az országos erdei alapra és erdővásárlási alapra vonatkozó 1898. évi költségvetést az indokolással együtt.

Állami erdők.

Rendes kiadás, 2. czim. — Rendes bevétel, 1. czim.

Rendkívüli kiadás:

Átmeneti kiadások, 2. czim. — Beruházások, 1. czim.

I. Kincstári erdők.

A kincstári erdőknél az 1899. évre előirányzott rendes kiadások és bevételek összehasonlítva az 1898. évi költségvetés tételeivel, a következő táblázatban sommásan és rovatonkint vannak ki-tüntetve.

Rovat	Alrovat	Kiadás.					
		1899.	1898.	1899. évre tehát			
		évi előirányzat		több	kevesebb		
				f o r i n t			
		Rendes kiadások					
		Kezelési kiadások.					
		Személyi járanóságok.					
1	1	Fizetés, lakpénz, pótlék, fa- és földváltás	1,041.771	} 1,023.236	23.207	—	
	2	Napdíjak	4.672			—	—
	3	Jutalmak és segélyek . . .	8.412		8.412	—	—
		Összesen	1,054.855	1,031.648	23.207	—	
		Dologi kiadások.					
2	1	Irodai és szolgatartási átalányok, irodai költségek	48.693	42.421	6.272	—	
	2	Lótartási átalányok és utazási költségek	198.670	192.820	5.850	—	
	3	Külföldi tanulmányi utakra utiköltség	2.000	2.000	—	—	
	4	Kezelési épületek fenntartása	71.740	66.810	4.930	—	
	5	Perköltségek	7.480	5.780	1.700	—	
	6	Vegyés kezelési kiadások	25.517	23.280	2.237	—	
		Összesen	354.100	333.111	20.989	—	
		Üzemi és gazdálk. kiadások.					
3	1	Erdőrendezés és felmérés	42.500	27.340	15.160	—	
	2	Tűzifavágatás és szállítás	948.000	945.986	2.014	—	
	3	Épület- és műszerfavágatás és szállítás	888.540	847.363	41.177	—	
	4	Fagyártmányok előállítás	287.476	321.399	—	33.923	
	5	Faszén term. és szállítása	183.497	142.084	41.413	—	
	6	Erdőmivelés	256.094	226.750	29.344	—	
	7	Mellék haszonvételek . . .	47.290	43.716	3.574	—	
	8	Üzleti épületek és szállítási eszközök	246.535	246.535	—	—	
	9	Anyagok és termények vásárlása	111.670	111.735	—	65	
	10	Leltári tárgyak beszerzése	16.801	22.202	—	5.401	
	11	Vegyés üzemi kiadások . .	41.150	41.150	—	—	
		Összesen	3,069.553	2,976.260	132.682	39.389	
		Közterhek.					
4	1	Adó- és egyéb közköltségek	559.280	558.193	1.087	—	
	2	Egyházi és jótékonycélok	80.635	69.639	10.996	—	
		Összesen	639.915	627.832	12.083	—	
		Rendes kiadások összege	5,118.423	4,968.851	188.961	39.389	
					149.572		

Rovat	Alrovat	1899.	1898.	1899. évre tehát		
		évi előirányzat		több	kevesebb	
Bevétel.						
Rendes bevételek						
Kezelési bevételek.						
1						
2	1	Téritmények.....	1.125	870	255	—
3	2	Perköltségek	7.585	6.186	1.399	—
	3	Vegyes kezelési bevételek	142.788	182.078	—	39.290
		Összesen	151.498	189.134	1.654	39.290
Üzemi és gazdálkodási bevételek.						
2						
1	1	Tüzifa	2,131.735	2,124.081	7.654	—
2	2	Épület- és műszerfa....	4,901.493	4,494.236	407.257	—
3	3	Fagyártmányok.....	442.404	487.007	—	44.603
4	4	Faszén	354.015	263.837	90.178	—
5	5	Mellék haszonvételek....	746.050	690.670	55.380	—
6	6	Anyagok és termények..	48.003	50.633	—	2.630
7	7	Leltári tárgyak	1.180	1.925	—	745
8	8	Vegyes üzemi bevételek.	37.834	—	34.834	—
		Összesen	8,662.714	8,112.389	598.303	47.978
		Rendes bevételek összege	8,814.212	8,301.523	599.957	87.268
512.689						

A személyi járandóságok rovatán 23.207 frttal nagyobb összeg van felvéve, mint a mennyi az 1898. évre engedélyeztetett, a mely többletre nézve a következőket van szerencsém megjegyezni:

Az ujonnan előirányzott egy erdészeti orvosi állás illetményeire, továbbá az 1898-ra engedélyezett 160 erdőgyakornoki és 29 erdészjelölti állás helyett felvett 63 erdőgyakornoki és 126 erdészjelölti állás illetményeinek különbözetére, végül az erdészeti tisztviselők fizetésének folytatólagos rendezésére szükséges egészben egy évre..... 16.882 frt
lakpénz rendezésekre és erdészjelöltek lakpénzére..... 20.970 „
központi személyzet fa-, földjárandóságának megváltására .. 6.260 „
személyes pótlékokra..... 3.250 „
Összesen 47.362 frt

Ebből levonva az állomások évközben való megüresedése következtében várható megtakarítást..... 947 frt
Marad 46.415 frt.

Miután azonban a költségvetésben felvett új állomásokat, valamint a személyzet létszámában tervezett ezen változásokat egyidejűleg szándékozom betölteni, illetőleg életbeléptetni azzal a szervezettel, a mely az 1898. évi XIX. t.-czikk végrehajtására létesítették és a mely a 3. czim indokolásában említettek folytán csak az 1899. év második felében fog életbelépni, a költségvetésben ezen 46,415 forintot kitevő évi költségszükségletnek felét, mint megtakarítandót levonásba hoztam.

A részletezés szerint a kincstári erdők 1899. évi:

összes bevételei	---	---	---	---	---	8.814,212	frt,
rendes kiadásai	---	---	---	---	---	5.118,423	„

a várható tiszta jövedelem 3.695,789 frt.

Összehasonlítva az 1899. évi előirányzatot az 1898. évvel, kitűnik, hogy az 1899.-ben remélhető rendes bevétel

---	---	---	---	---	---	512,689	frttal
-----	-----	-----	-----	-----	-----	---------	--------

nagyobb, a rendes kiadások pedig

---	---	---	---	---	---	149,572	„
-----	-----	-----	-----	-----	-----	---------	---

nagyobbak és ehhez képest a várható

tiszta jövedelem	---	---	---	---	---	363,117	frttal
------------------	-----	-----	-----	-----	-----	---------	--------

kedvezőbb.

Meg kell azonban jegyeznem, hogy az 512,689 frt bevételi többletből 100,000 frt nem a rendes évi használatokból, hanem a vinkovezei főerdőhivatal kerületében még rendelkezésre álló, korábbi évekből értékesíthetetlenül visszamaradt tulkoros tölgyerdő-részletek eladásából várható.

Tekintettel azonban arra, hogy az 1898. évre előirányzott bevételekben, melyekkel az összehasonlítás történik, szintén előfordul mintegy 100,000 frtnyi ilyen természetű rendkívüli bevétel, ez a költségvetési előirányzat az állami erdők korábbi normális előirányzatával szemben mégis kerekszámában 360.000 frtnyi jövedelememelkedést mutat, ez pedig főként az utóbbi időkben eszközölt nagyobb faeladások kedvező eredményeinek tulajdonítható, melyek a megkötött szerződések által a jövő évekre is biztosítva vannak.

Ezen jövedelmi emelkedésben már kifejezést nyernek azon elvek, melyeket az erdők értékesítése tekintetében léptettem életbe; ezek közül e helyütt csupán az erdőknek kisebb részletekben való értékesítésére kívánok utalni.

A kiadások és bevételek egyes rovatain az 1898. évi állami költségvetés és az 1899. évi előirányzat között mutatkozó eltéréseket a következőkben indokolom:

Kiadás.

Rendes kiadások. Kezelési kiadások.

I. Személyi járandóságok.

1. rovat, 1—3. alrovat.

A kezelési kiadásoknál az 1898. évi költségvetéssel szemben 23,207 frttal többet irányoztam elő, mely többlet a következő tételeknél áll elő.

A személyi járandóságoknál egy erdészeti orvosi állás új szervezésére, ugyszintén az erdészeti tisztviselők tisztii fizetésének törvényszerű folytatólagos szabályozására, illetőleg a IX. fizetési osztályban az első fizetési fokozat életbeléptetésére, valamint a fizetési osztályok közötti kedvezőtlen arány részleges javítására és avval kapcsolatosan a XI. fizetési osztályban az eddigi egy 600 frtos fokozat helyett a törvényszerű három, 500, 600 és 700 forintos fokozat életbeléptetésére, szüksé-

gés az egész évre --- --- --- --- ---	16,882 frt,
lakpénzrendezésekre, illetve erdészjelöltek törvényszerű lakpénzzel való ellátására --- ---	20,970 „
az erdészeti személyzet fa- és földjárandóságának kiegészítésére --- --- --- --- ---	6,260 „
jogi és erdészeti szaktanulmányi pótlékok a számvevőségi személyzet részére 150 és 200 forinttal, levonásával az időközben beszűntetett személyi pótlékoknak --- --- --- --- ---	3,250 „
a mely összegek együttvéve	47,362 frtot

tesznek ki; minthogy azonban az állomások évközben való megüresedése következtében 947 frt megtakarítás várható, a tulajdonképpen több szükséglet az egész évre csak 46,415 forintot tenne ki.

Az összesítés indokolásában előadottaknál fogva azonban ezen évi szükségletnek felét levonásba hozván, e czímen az

1899. évi költségelőirányzatban csak 23,207 forintnyi tényleges több kiadás szerepel.

Az új erdészeti orvosi állás a besztercebányai kerületben lesz szervezendő, miután a breznóbányai orvos a fekete-balogi kincstári munkástelepen az orvosi szolgálatot kerülete többi részére eső teendőinek elhanyagolása nélkül továbbra nem képes teljesíteni.

Az erdőgyakornoki állások számát az előző évvel szemben csökkentettem, az erdészjelölti állások számát ellenben felemeltem azon okból, hogy az erdészjelölti állások számának emelésével legalább a legalsó fokozatban az első lépést megtegyem azon rendkívüli aránytalanság megszüntetésére, a mely a kincstári erdőtiszti állásoknál a magasabb fizetési fokozatok aránytalanul kis száma folytán az alsóbb fokozatokkal szemben mutatkozik.

Továbbá az erdészjelöltek fizetési osztályában a három fizetési fokozatot és szabályszerű lakpénzt azon okból kellett felvennem, hogy ez által a XI. fizetési osztály a törvényes követelményeknek megfelelően és az 1893 : IV. törvénycikkben foglalt határozmányokkal összhangban rendszeresítették.

Azonkívül a központi igazgatásnál alkalmazott erdőtiszti személyzet részére fa és földjárandóság megváltását irányoztam elő, mert a központban alkalmazott erdőtiszti személyzet a külső kezelő személyzettel egy tiszti létszámot képezvén, azzal egyenlő illetményekben is részesítendő s miután az állami erdőtisztek részére szervezetileg rendszeresített fa- és földjárandóságok a központban alkalmazott tisztviselőknek természetben ki nem szolgáltatathatók, részökre ezen járandóságok váltásösszegét, mint őket a fennálló szabályok szerint megilletőt, a költségelőirányzatba fel kellett venni.

Végül 20, egyenkint 200 frt szaktanulmányi pótlék azért vétetett fel, mert az erdőszámvevőségeknél rendszeresített állásokra okleveles erdészek alig jelentkeznek és nagyjából csak addig maradnak, míg az erdőszámvevőségi állást akár állami, akár magánszolgálatban kezelőtiszti állással el nem cserélhetik; hogy tehát az okleveles erdészeknek az erdőszámvevőségi szolgálatban való megmaradása, valamint újabb jó munkaerők szerzése biztosították, szükséges ezen pótlékokat életbeléptetni. A meg-

szerzett minősítés előnyben való részesítése czéloztatik a jogi tanulmányi pótlék által is, a mely a pénzügyministeri számvevőség létszámában felvett 15 jogi pótlék arányában az erdőszámvevőségeknél három jogvégzett egyén részére 150—150 frttal véte-tett fel.

2. Dologi kiadások:

2. rovat, 1—6. alrovat.

1. Az *irodai és szolgatartási átalányoknál és irodai költségeknél* az előirányzat 6,272 forinttal való emelését azért tartom szükségesnek, hogy az ország déli és keleti részén levő kincstári erdőgondnokságok, a tényleges szükséghez mérten és a kincstári erdőt kezelő erdőgondnokságokkal egyformán az eddigi évi 10 frt helyett 20 frtot kitevő irodai átalányokat kapjanak, továbbá mert az eladás alá kerülő fatermés általánosan, mint erre nézve az állami számvitelről szóló törvény is kifejezetten intézkedik, nyilvános árverés útján értékesítettvén, ezen árverések lehető széles körű és e miatt költségesebb közhírré tételt igényelnek.

2. A *lótartási átalányok és utazási költségek* 5,850 frt költség-többlete részben a tényleges személyzeti létszámban találja indokolását; az *egyéb utazási költségeknél* pedig a mult évinél nagyobb összeg azért volt előirányozandó, mert egyrészt a gazdálkodás belterjesebb volta több utazást tesz szükségessé, másrészt, mert az erdészeti műszaki díjnokoknak a törvényhozásnak mult évi költségvetés elfogadása által adott felhatalmazása alapján erdőgyakornokokká történt kinevezése folytán általuk ezen minőségükben a kezelés érdekében teendő utazások alkalmával felszámítható napidíjak szintén ezen a rovaton nyernek elszámolást.

3. A *„kezelési épületek fentartása“* alrovat 4,930 frt többszükségletet tüntet fel és pedig azon okból, mert a kezelési épületek fentartási költségeihez az új épületek fentartási költségei is hozzájárulnak.

4. A *„perköltségek“* alrovatán a kincstári erdőbirtok érdekeinek a felmerülhető peres kérdésekben való megvédése végett a szükségnek megfelelően 1700 frttal többet kellett előirányoznom.

5. A *„vegyes kezelési kiadások“* alrovaton a legutóbbi 3 tapasztalati év eredményei alapján 2,237 forint többszükséglet irányoztatott elő.

Meg kívánom jegyezni azt is végül, hogy a tényleges szükségnek megfelelően és a számvitel helyesebb volta érdekében a központi igazgatással kapcsolatos költségeket jutalmak és segélyek, az irodai és szolgatartási átalányok és irodai költségek, valamint a lóartási átalányok és utazási költségek és a vegyes kezelési költségek alrovatán külön irányoztam elő, miáltal a külső erdőhatóságok terhére eszközendő ezen alrovatbeli átszámítások megszűnnek. A külső hatóságoknál az illető alrovatok költségei ennek megfelelően apasztattak, minélfogva ez épp úgy, mint a személyi járandóságok részletezésénél a központi és külső kezelő személyzet egybefoglalása csak alaki változtatást képez.

3. Üzemi és gazdálkodási kiadások:

3. rovat, 1—11. alrovat.

1. *Az erdőrendezés és felmérés* alrovatán 15,160 frttal többet kellett előirányoznom, miután az üzemtervek életbeléptetési idejéből folyólag most már nagyobb mértékben megkezdendő üzemátvizsgálási munkálatok és a kétes birtokhatárok elodázatlan rendezése az 1898. évi költségvetés kezelésén tulterjedő költség-többlettel lesznek csak megvalósíthatók.

2. *tüzifa vágatás és szállítás.* Ezen alrovaton 2,014 forinttal többet kellett előirányozni és pedig abból az okból, mert bár a lugosi erdőigazgatóság kerületében a tűzifa vágások legnagyobb-részt tövön lesznek eladva és ezáltal e kerületben a termelési költségek nagy részben elmaradnak, viszont azonban az ungvári főerdőhivatal kerületében nagyobb tűzifa-készletek lesznek termelendők, minek folytán a fentebb kimutatott többszükséglet állott elő.

Épület- és műszerfa vágatás és szállítás alrovaton 41,177 frt többszükséglet mutatkozik, miután a mármharoszigeti erdőigazgatóság és bustyaházai erdőhivatal kerületében az előző évinél nagyobb fatömegek kerülnek kihasználás alá.

4. *Fagyártmányok előállítás.* A fagyártmányok előállításának kisebb mérvéhez képest, különösen pedig az ungvári főerdőhivatal kerületében az előző évinél kevesebb bükkfalpa termelése folytán e rovaton a kimutatott 33,923 forintnyi kisebb szükséglet áll elő.

5. *Faszén termelése és szállítása.* A faszéntermelésnél 41,413 frt többszükséglet mutatkozik, miután a zsarnóczai erdőhivatal az

eddig szénfa-eladás helyett a faszenet maga fogja termelni, az ungvári főerdőhivatal részéről pedig az államvasutaknak nagyobb faszénmennyiség lesz szállítandó.

6. *Erdőművelés.* Ezen alrovaton 29,344 frttal többet irányoztam elő, miután a kincstári erdők felújítására szükséges munkálatokon kívül úgy, mint előző években, 1899-re is gondoskodás történt arról, hogy a kopárok befásítására szolgáló erdei csemeték, valamint a selyemtenyésztés céljaira, az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek díjtalanul átengedendő eperfa csemeték, a melyeknek ártérités nélkül történő átengedésére egyszersmind a t. törvényhozás felhatalmazását kérni is szerencsém van, végül a gyümölcsfatenyésztés céljaira a vadgyümölcs alanyok fokozott mérvben termeltessenek.

Gondoskodni kívánok továbbá az erdészeti tisztai és altisztai személyzet, valamint az illető erdőgondnokságok kerületében lakó nép érdekében arról is, hogy mindazon kerületekben, a hol a talaj és éghajlati viszonyok megfelelnek, a gyümölcsfatenyésztés meghonosíttassék és e célra csemetekertek s faiskolák létesíttessenek a végből, hogy az az erdészeti személyzet utmutatásai szerint a legszegényebb néposztály is ezen fontos gazdasági ág művelése által származó előnyök részese legyen.

Azonkívül a gödöllői erdőhivatal kerületében az előző évben megkezdett nagyobb mérvű erdőültetések 1899-ben is fokozott mérvben folytattatni fognak.

7. *Mellékhaszonvételek.* A szükséglet a viszonyoknak megfelelően 3,574 frttal nagyobb, miután a máramarosszigeti erdőigazgatóság kerületében a havasi legelők őrzése érdekében szükséges berendezések, azonkívül pedig a gödöllői erdőhivatal kerületében a téglatermelés több költséget igényel.

9. *Az anyagok és termények* rovatán előálló 65 frt kevesebb szükséglet az 1897. évi tényleges eredménynek felel meg.

10. *Leltári tárgyak beszerzése.* Az 5,401 frt kevesebb szükséglet onnan származik, hogy a máramarosszigeti erdőigazgatóság kerületébeli tutajozásnál szükségelt kötélneműek ára a „leltári tárgyak beszerzése“ rovat helyett az „anyagok és termények“ rovatán fog elszámolást nyerni.

4. Közterhek.

4. rovat, 1—2. alrovat.

1. Az adók és egyéb közköltségek alrovatának 1,087 frttal való emelése vált szükségessé azon okból, mert a községi póttadóknál mutatkozó emelkedésen kívül a váczí püspökségtől megszerzett és a gödöllői erdőhivatal kerületéhez csatolt pusztá-szent-jakabi birtok adójával ezen rovat szükséglete növekedik.

2. Az egyházi és jótékony czélok rovatán kimutatott 10,996 frt többszükséglet fog felmerülni, miután a lipótújvári főerdőhivatal kerületében a kincstár kegyurasága alá tartozó sztankovai róm. kath. templom el nem odázható újjáépítése foganatosítandó. 1899.-re az előrelátható tényleges szükségletnek megfelelően az építési költségek fele részét irányoztam elő.

Rendkívüli kiadások.

Átmeneti kiadások.

2. czim.

Azon rendkívüli kiadásokat, a melyek nem szorosan az állami erdők ingatlan vagyonába befektetett kiadásokat képeznek, az 1897. évi XX. t.-czikk határozmányaiából folyólag jelen előirányzatban nem a „beruházások“ czimén, hanem mint „Átmeneti kiadásokat“ vettem fel. Az e czimen felmerülő kiadások egészben 61,740 frtnyi összegben vannak előirányozva; és a „beruházások“ czimén előirányzott kiadásokkal együtt nem terjednek túl azon 230,000 frtnyi összegen, a melylyel az 1898. évi beruházások előirányozva voltak.

Ezen kiadások között első helyen említendő azon hozzájárulás, a melyet az államerdészet az erdők jövedelmezőségének emelése érdekében több helyi érdekű vasutnak ad, a mely az 1899. évben a zólyom-brezó-tiszolezi és magyar délkeleti vasutnak eddig is adott hozzájáruláson kívül a hegyes-feketehegy-palánkai, a nagybánya-zsibói és a belovár-verőczei h. é. vasutakra is ki lesz terjesztendő.

A Duna, Béga és Maros folyók szabályozási költségeihez árvízvédelmi érdekeltség czimén adandó hozzájárulás törvényből

folyó kötelezettség és az előző évvel egyező 17,540 forintnyi összegben irányoztatott elő.

Beruházások.

VI. FEJEZET.

1. czim, állami erdők.

Az 1898. évre engedélyeztetett	230,000 frt,
az 1899. „ előirányozva van	168,260 „
tehát kevesebb	61,740 frttal.

Az előirányzat kisebb volta azon körülményben leli indokát, hogy — a mint az az átmeneti kiadásoknál is említve van, — azon kiadások, a melyek az előző években a beruházások czimén irányoztatottak elő és a vasuti, valamint vizszabályozási hozzájárulások czimén merültek fel, mint nem szorosán az állami erdők ingatlan vagyonába fektetendő kiadások, a beruházásokból kihasítottak s mint „Átmeneti kiadások“ lettek előirányozva.

Az e czimen előirányzott 168,260 frt a következő kiadások fedezésére szükséges.

Több kerületben a kezelő erdőtisztí és erdőőri személyzet számára mulhatatlanul lakházakat kell építeni, miután lakások hiánya folytán az illető személyzet elhelyezése legyözhetlen nehézségekbe ütközik és erdővédelmi szempontból is a szolgálat nyilvánvaló hátrányára van. Miért is bár csak a legelodázhatatlanabb szükségre szoritkozólág, e czimen 20,000 forintot irányoztam elő.

Azonfelül pedig az erdőigazgatóság hivatalos helyiségei és az erdőigazgató lakása számára épülő zágrábi erdőigazgatósági épület második és utolsó költségrészlete 40,000 forint szintén ez évben lesz kifizetendő.

Üzleti építkezések különösebben a kolozsvári erdőigazgatóság kerületében lesznek folytatólág létesítendők. Továbbá a zsarnóczai kerületben az alsó-zsadányi hidépítéshez is nagyobb összeg fog szükségeltetni, ugy hogy ezen költségekre egészen mintegy 24,000 frt veendő számitásba. Az ungvári főerdőhivatal kerületében részint a fuvarerő elégtelen volta miatt, részint a nagymennyiségű bükkfalpfa és tűzifa kihozatala érdekében 1899.-ben is folytatólág

erdei pályák és egyéb szállítási berendezések lesznek létesítendőek, a mely célra mintegy 10,000 forint fog szükségeltetni.

Az államerdészet érdekében 1899.-ben is több elodázhatatlan jellegű birtokrendezési munkát, valamint különböző erdei szolgálomások megváltását célzó munka, így különösebben a lugosi kerületben dominális földek határrendezése, Horvát-Szlavonországban több újabb birtokrendezés és határbiztosítás lesz keresztül viendő, a melynek teljesíthetése végett 31,320 forintnyi költségösszeget irányoztam elő.

Egyes kisebb terjedelmű ingatlanok megvásárlása minden évben szükséges, részint a kincstári birtokok kikerekítése, részint üzemi berendezések létesítése céljából. E czímen 4000 frt vétett fel a költségvetésbe.

A kincstári nyaralótelepeknek már megkezdett és okvetetlenül befejezendő fejlesztése céljából szükséges költségek előirányzásáról az előző évvel egyező 30,000 forintnyi összegben ezuttal is gondoskodnom kellett.

Ugyancsak ezen telepek, illetőleg pedig ezek közül a tátra-lomniczi nyaralótelep emelése érdekében létesült a tátra-lomniczi vasut is, a mely vasut vas alkatrészeiért a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyárnak megtérítendő költségrészletkép 8,940 forintot vettem előirányzásba.

Bevételek.

I. Kezelési bevételek.

1. rovat, 1—3. alrovat.

1. *Térítmények* alrovatán a kimutatott 255 frt többlet az előreláthatólag számba vett számadási térítményekből várható.

2. *Perköltségek.* A valószínűleg bekövetkező perköltség megtérülésekre való tekintettel 1399 forinttal nagyobb bevétel volt előirányozható.

3. *A vegyes kezelési bevételek.* Az 1897. évi tényleges eredmény számbavételével 39,290 forinttal kisebb összegben irányoztattak elő. E kevesebbet indokolva van az egyéb üzemi bevételek alrovatán.

2. Üzemi és gazdálkodási bevételek.

1. rovat, 1—8. alrovat.

1. *Tüzifa eladás* alrovaton a bevétel előirányzásánál tekintetbe kellett venni azon körülményt, hogy a szász-sebesi, valamint a bustyaházai erdőhivatal kerületében, de főleg az utóbbiban a kincstári tűzifa anyag keresletében beállott csökkenés miatt kevesebb tűzifa fog értékesített, viszont azonban az ungvári főerdőhivatal kerületében, amint azt a kiadásoknál felemlítettem, nagyobb tűzifa-készletek fognak magáneladás céljaira termeltetni és értékesíteni; a bevétel jelzett egy iránybani visszamaradására, más iránybani emelkedésére való tekintettel ezen az alrovaton egészben 7,654 frttal több bevétel volt előirányozható.

2. *Épület- és műszerfa.* Az ezen alrovaton előirányzott és 407,257 forinttal kedvezőbb eredmény a nagyobb fakészletek értékesítése, főleg azonban a besztercebányai, zsarnóczai, lipót-ujvári, m.-szigeti és bustyaházai kerületekben elért s a megkötött szerződések által jövőre is kiható kedvezőbb értékesítési eredmények és végül a vinkovcei kir. főerdőhivatal kerületében korábbi évekből értékesítetlenül visszamaradt tulkoros tölgyállabok fakészletének remélhető eladása alapján irányoztatott elő.

3. *Fagyártmányok* alrovatán 44,603 forinttal kevesebb bevételt irányoztam elő és pedig, amint az a kiadásoknál említve van, azon okból, mert általánosságban, főleg azonban az ungvári főerdőhivatal kerületében kevesebb fagyártmány, illetőleg bükk-talpfa termeltetik és adatik el.

4. *A faszénnél* 90,178 forint bevételi többlet irányoztatott elő, a mely többlet a zsarnóczai erdőhivatal és az ungvári főerdőhivatal javára esik.

5. *Mellékhaszonvételek* alrovatán a mutatkozó 55,380 forint többlet a lipót-ujvári, szász-sebesi és máramaros-szigeti kerületek gőzfürészeinek bérbeadásából, azonkívül az apatini erdőhivatal kerületében a feles gazdasági termények kedvező és nagyobb mennyiségű értékesítéséből várható.

6. *Anyagok és termények* alrovatán a máramaros-szigeti erdőigazgatósági kerületben az idegen munkásoknak eladandó gaboná-

nak előre láthatólag kisebb mennyiségére való tekintettel 2630 frttal kevesebb bevétel volt előirányozandó.

7. *Leltári tárgyak* alrovatán a bevételi előirányzat azon okból kevesebb 745 forinttal, mert a máramaros-szigeti erdőigazgatóság részéről eladandó ócska kötelneműek eladási ára az „anyagok és termények“ rovatán fog elszámoltatni.

8. *Egyéb üzemi bevételek* alrovatán, mint az egyéb kezelési bevételektől elkülönített új rovaton, a máramaros-szigeti erdőigazgatósági kerületben mázsálási díjak és a „Klotild“ első magyar vegyipar részvénytársaság által erdőültetésekre és ellenőrködő költségekre szerződés alapján fizetendő összeg, a líptó-ujvári főerdőhivatalnál az árvai szállományi uradalom jövedelméből a kincstárt megillető hányad, továbbá valamenyi erdőhatóságnál a haszonbérék utáni késedelmi kamatok és egyéb vegyes üzemi bevételek irányoztattak elő.

Ebben leli indokát az egyéb kezelési bevételek alrovatán a múlt évre költségvetésileg megállapított összeggel szemben mutató kevesebbet is.

Állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek.

Rendes kiadás, 3. czim. Rendkívüli kiadások. Átmeneti kiadások, 3. czim. Rendes bevétel, 2. czim.

„A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéreszek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról“ szóló 1898. évi XIX. törvényezikket a törvény 66. §-ában nyert felhatalmazás alapján az 1899. évben életbe léptetni szándékozván, az állami erdőkezelésnek azt a szervezetét, mely az érdekelt birtokosok nevében a törvényhatóságokkal kötött szerződések alapján eddig fokozatosan életbe léptettetett s a mely szervezet költségei eddig az állami költségvetés 2. kiadási és 1. bevételi czimének („Állami erdők“) „Állami kezelésbe átvett községi erdők“ tétele alatt volt kimutatva, megszüntetnem kell s azoknak a teendőknél az ellátására, a melyek az új törvény értelmében az állam feladatát fogják képezni, az egész országra kiterjedő hatáskörrel új szervezetet kell létesítenem.

Ez a szervezet lényegében a következő alkotó részekből fog állani.

Az idézett új törvény és a továbbra is érvényben maradó 1890. évi XIX. t.-cikk végrehajtásával járó központi teendők ellátására a vezetésem alatt álló *ministerium kebelében egy új ügyosztályt szándékozom felállítani*; illetőleg az állami kezelésbe vett községi erdők ügyeit jelenleg ellátó ügyosztályt, esetleg egy második ügyosztálylyal fogom kiegészíteni, mivel egy ügyosztály az összes teendőket előre láthatólag nem volna képes jövőre is ellátni.

Az idézett új törvény 11—17. §-aiban megállapított feladatok teljesítésére pedig s egyszersmind a törvény II. czimében foglalt rendelkezések közül azoknak a végrehajtására, melyek közvetlenül az állam erdészeti közegei által teljesítendők, a törvény 8. §-ában nyert felhatalmazás alapján *44 m. kir. állami erdőhivatalt* s ezeknek alárendelve *154 m. kir. járási erdőgondnokságot szándékozom szervezni* oly módon, hogy a 44 erdőhivatal közül 26-nak a működési köre egy-egy vármegyei törvényhatóság területére, 10-nek a működési köre két-két vármegyei törvényhatóság területére, 4-nek a működési köre három-három vármegyei törvényhatóság területére, 1-nek a működési köre egy vármegyei és két városi törvényhatóság területére, 2-nek a működési köre két-két vármegyei és két-két városi törvényhatóság területére és végül 1-nek a működési köre a „volt 14. szerb-bánáti határörvezred“-ből alakult fehértemplomi vagyonszövetség erdeire fog kiterjedni.

Tisztelettel megjegyzem azonban, hogy a m. kir. állami erdőhivatalok szervezetének ez az előzetes terve *véglegesnek még nem tekinthető*, mivel azoknak az erdőbirtokoknak és kopár területeknek a számát és terjedelmét, a melyeket a törvény alapján az állam fog kezelni, ma még nem lehet kellő biztossággal megállapítani.

A törvény ugyanis az 1. §-ában felsorolt erdők és kopár területek egy jelentékeny részére az állami kezelést csak feltételesen mondja ki kötelezőnek, a 2. §-ában felsorolt erdőket és kopár területeket illetőleg pedig egyenesen a birtokosok belátására bizza annak elhatározását, vajjon erdeik és kopár területeik keze-

lését az államra bizzák-e vagy sem. Így tehát azt, hogy az egyes vármegyékben összesen mennyi erdőt és kopár területet kell az államnak kezelni, csak a törvény életbelépése után s jelesen igen sokféle birtokcimmél csak az életbelépéstől számított 6 hónap letelte után lehet megállapítani. Nem lévén ezek szerint kizárva az a lehetőség, hogy az általam előzetesen számításba vett adatoktól a tényleg állami kezelésbe veendő erdőbirtokok és kopár területek száma és terjedelme többé-kevésbé eltérni fog, nem tekinthetem részemről azt sem kizártnak, hogy a m. kir. állami erdőhivataloknak és a m. kir. járási erdőgondnokságoknak előbb említett, előzetesen megállapított szervezetét *némileg módosítanom kell*. Ez a módosítás azonban az alkalmazandó személyzet létszámára lényegesen nem fog kihatni s a most előírányzott költségek tekintetében is legfeljebb a *dologi kiadásoknál, nevezetesen az utazási költségeknél idézhet elő változásokat*.

Az ujonnan szervezendő m. kir. állami erdőhivatal mellett azonban az eddig fennállott szervezetből egy intézményt, t. i. *a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságot továbbra is fenn kell tartanom*, a mely erdőigazgatóság az 1890. évi XIX. t.-cz. alapján a „volt naszódvidéki“ községi erdők kezelésére 1890-ben állítottatott fel. Az új törvény ugyanis a most idézett törvényezikk hatályát nem érintvén (1898. évi XIX. törvényezikk 63. §-a) a „volt naszódvidéki“ községi erdőket továbbra is a beszterczei m. kir. erdőigazgatóság fogja kezelni, még pedig ezentul is az 1890. évi XIX. t.-cz. alapján megállapított szabályok és eljárás szerint.

Feladata és hatásköre tekintetében tehát ennek az erdőigazgatóságnak a szervezete változatlan marad s egyéb tekintetben is csak annyiban szenved módosulást, a mennyiben *személyzete a központi igazgatás és a m. kir. állami erdőhivatalok személyzetével egy közös tiszti létszámba tartozván, szervezett állásai elnevezés és javadalmazás tekintetében a központ és a m. kir. állami erdőhivatalok állásaival összhangba hozandók*.

Ezek szerint tehát az állami erdőkezelés szervezete ezentul a központi ügyosztályokból, a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságból és a m. kir. állami erdőhivatalokból fog állani s ezeknek feladatát a jelen költségvetés mellékletét képező „személyi járandóság részletezése“ szerint összesen 275 tisztviselő és 47 erdőőr

fogja teljesíteni, a kik közül 11 tisztviselő a központi ügyosztályokban és a központi számvevőségénél, 30 tisztviselő és 44 erdőőr a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságnál, 234 tisztviselő és 3 erdőőr pedig a m. kir. állami erdőhivataloknál fog alkalmaztatni.

Ezt a személyzeti létszámot a teendőkhöz mértén, de egyszersmind a legszigorubb takarékoság szem előtt tartásával állapítottam meg úgy, hogy a fentebb említett két törvény végrehajtásánál annak minden egyes tagjára szükség lesz, mert kisebb személyzettel az állam nem lenne képes megfelelni azoknak a feladatoknak, a miket ezek a törvények reá ruháznak.

Az alkalmazandó tisztviselői és erdőőri személyzetnek az 1893. évi IV. t.-czikkben megállapított fizetési osztályokba és fizetési fokozatokba való besorozását és javadalmazását a személyi járandóságok részletezése tünteti ki.

Ezen részletezés szerint a központi teendőket teljesítő ügyosztály vezetésével egy VI. fizetési osztályba sorozott főerdőtanácsos és ha a fentebb említett második ügyosztály is felállíttatik, egyelőre egy VII. fizetési osztályba sorozott erdőtanácsos fog megbízatni, a fogalmazási teendőket és egyszersmind a külső hivatalok ellenőrzését pedig egy VII. fizetési osztályba sorozott erdőtanácsos, két VIII. fizetési osztályba sorozott erdőmester, három a IX. fizetési osztályba sorozott főerdész és három a XI. fizetési osztályba sorozott erdőszámtiszt fogja végezni.

Az 1890. évi XIX. t.-czikk alapján szervezett beszterczei m. kir. erdőigazgatóságot — miként jelenleg — úgy jövőre is egy a VI. fizetési osztályba sorozott erdőigazgató fogja vezetni, személyzete pedig a következő tisztviselőkből és erdőőrökből fog állani.

Beszterczén a központban fog alkalmaztatni egy VII. fizetési osztályba sorozott erdőtanácsos, ki az erdőigazgatót fogja szükség esetén helyettesíteni és egy VIII. fizetési osztályba sorozott erdőmester, a ki az erdőrendezési ügyeket fogja vezetni. Ezekon kívül az administratív ügyek, erdőrendezési, mérnöki, számviteli és irodai teendők végzésére és egyszersmind a külső kezelési teendők ellenőrzésére be lesz osztva a központhba egy VIII. fizetési osztályba sorozott erdészeti háromszögelő főmérnök, két IX. fizetési osztályba sorozott főerdész és egy IX. fizetési osztályba sorozott

erdészeti mérnök, egy IX. fizetési osztályba sorozott számvizsgáló, egy X. fizetési osztályba sorozott erdész, három XI. fizetési osztályba sorozott erdészjelölt, egy XI. fizetési osztályba sorozott erdőszámítszt, hat erdőgyakornok, továbbá két főerdőr és két erdőőr.

A külső kezelési teendőket a besztlercezi erdőigazgatóságnál, miként most, jövőre is 11 erdőgondnokság fogja végezni, melyek közül 8-nak a vezetésével ugyanannyi IX. fizetési osztályba sorozott főerdész, 3-nak a vezetésével pedig ugyanannyi X. fizetési osztályba sorozott erdész lesz megbizva; az erdőőrzést pedig 18 főerdőr és 22 erdőőr fogja teljesíteni a „volt naszód-vidéki“ községek által alkalmazott erdőszolgák kíségetése mellett.

Az 1898. évi XIX. t.-czikk végrehajtására, mint emliteni szerencsém volt, 44 m. kir. állami erdőhivatalt és ezeknek alárendelve 154 m. kir. járási erdőgondnokságot szándékozom felállítani.

Az állami erdőhivatalok közül 7-nek a vezetésével ugyanannyi VII. fizetési osztályba sorozott erdőtanácsos, 30-nak a vezetésével ugyanannyi VIII. fizetési osztályba sorozott erdőmester és 7-nek a vezetésével ugyanannyi IX. fizetési osztályba sorozott főerdész lesz megbizva, a járási erdőgondnokságok közül pedig 69-et ugyanannyi IX. fizetési osztályba sorozott főerdész, 41-et ugyanannyi X. fizetési osztályba sorozott erdész fog vezetni, 44-nek a vezetésével ellenben, melyeknek székhelye erdőhivatalok székhelyével össze fog esni, maguk az erdőhivatalok főnökei fognak megbizatni.

Az állami erdőhivatalok többi személyzetét 18 a X. fizetési osztályba sorozott erdész, 50 a XI. fizetési osztályba sorozott erdészjelölt és egy, ugyanebbe a fizetési osztályba sorozott erdőszámítszt és végül 11 erdőgyakornok és 3 főerdőr fogja képezni, a kik a szükséghez képest részint az erdőhivataloknál, részint pedig az erdőgondnokságoknál fognak szolgálatot teljesíteni.

Áttérve már most magára az előirányzatra, tisztelettel megemlítem, hogy ennek ugy kiadási, mint bevételi tételeit azokhoz az adatokhoz alkalmazkodva állapítottam meg, a melyeket az 1898. évi XIX. t.-czikk alapját képezett törvényjavaslat indokolásában a törvényhozásnak bejelenteni szerencsém volt.

Ebben az indokolásban az idézett új törvény és az 1890. évi XIX. t.-czik végrehajtásához szükséges rendes kiadásokat

összesen 618,000 forinttal mutattam ki, most pedig az összes rendes kiadásokat 622,180 frttal irányoztam elő, mely összegből az előbb említett tiszti és altiszti személyzet személyi járandóságaira 398,656 frt, az összes dologi kiadásokra pedig 223,524 forint esik.

Az előirányzott összes rendes kiadások tehát a törvényhozásnak kerekszámában előzetesen bejelentett összes szükségletet mindössze 4180 frttal mulják felül, s ez a többlet is főleg onnan ered, hogy a tulajdonképeni erdőtiszti személyzeten kívül a központban még *három számtiszti állást* is szerveznem kellett s továbbá a „volt 14. számú szerbbánati határőrezred“-ből alakult fehértemplomi vagyonközség tulajdonát képező erdőket kezelő állami erdőhivatal személyzetét is szaporitanom kellett az eddigihez képest *egy számtiszti állással*, ennek az utóbbi állásnak költségeit azonban a vagyonközség meg fogja téríteni az államnak.

Meg kell azonban tisztelettel jegyezni, hogy az előbb 622,180 frttal kimutatott összes kiadások az 1899. évben még nem lesznek teljes összegükben felhasználva. Az 1898. évi XIX. törvénycikk életbeléptetésének és végrehajtásának előmunkálatai ugyanis előreláthatólag annyi időt fognak igénybe venni, hogy az életbeléptetés maga az év első felében alig fog megtörténhetni, s ennél fogva annak a kiadási többletnek is, a mely ezen költségvetési előirányzat és az 1898. évi költségvetés kiadási tételei között mutatkozik, csak mintegy felére lesz szükség. Jóllehet tehát a költségvetési előirányzat részletezése a teljes évi szükségletnek megfelelően van összeállítva, mindamelltt az egyes rovatok összegéből és a kiadások főösszegéből a kiadási többletnek mintegy fele, mint megtakarított összeg, ezúttal leütetett, úgy hogy a tényleges kiadások az egész évi szükségletnek megfelelő 622,180 forint helyett csak 510,428 frtra fognak rugni.

Az egyes rovatok és alrovatok alatt kimutatott összegeket ugyan a legszigorubb takarékoság szemmeltartásával állapítottam meg, mindamelltt reményelem, hogy az előirányzott összeggel az összes tényleg felmerülő kiadásokat fedezni lehet. Csak abban az esetben, ha a tényleg állami kezelésbe adandó erdőbirtokok és kopár területek *száma és terjedelme lényegesen nagyobb lesz*, mint a mennyit számításba vehettem, fog esetleg *bekövetkezni* az, a mit

fentebb már említettem, hogy t. i. a dologi kiadások s különösen az utazási költségek fedezésére valamivel nagyobb összeg lesz szükséges, mint a mennyit erre a célra előirányoztam: azonban ebben az esetben remélhetőleg az előirányzott bevételek is aránylagosan emelkedni fognak.

Minthogy azonban az előirányzat egy olyan új szervezetnek a szükségleteit foglalja magában, mely a maga egészében csak most lesz életbeléptetve, tisztelettel kérnem kell a t. törvényhozást, hogy az egyes rovatok, illetőleg alrovatok között a hitelátruházást megengedni méltóztassék.

Tisztelettel meg kell továbbá említenem azt is, hogy a szóban forgó, összesen 622,180 frttal előirányzott s illetőleg az 1899. évre vonatkozólag 510,428 frtra mérsékelt évi kiadások csak az „állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek“ évről-évre ismétlődő állandó rendes kiadásait tüntetik fel s hogy ennél fogva azokban az 1898. évi XIX. t.-cz. életbeléptetésénél átmenetileg felmerülő, elkerülhetetlenül szükséges rendkívüli kiadások nincsenek befoglalva.

Ilyen rendkívüli átmeneti kiadások lesznek mindenekelőtt azok az összegek, a melyek az újonnan felállítandó kir. állami erdőhivatalok és m. kir. járási erdőgondnokságok egyszerű bebutorozására, irodai szerekkel, műszerekkel, mérő- és más eszközökkel, könyvekkel való felszerelésére, a törvény végrehajtásához szükséges nagyobb mennyiségű nyomtatványok beszerzésére s végül azoknak a rendkívüli utazások költségeinek a fedezésére szükségesek, a melyek az új szervezés folytán elkerülhetlen tömegesebb áthelyezések következtében a rendes utazási költségeken felül felmerülni fognak.

Ezeket az összesen 223,524 frttal előirányzott rendes dologi kiadásokból nem lehet fedezni s így erre a célra a rendkívüli átmeneti kiadások között külön 58,600 frtnyi összeget kellett előirányoznom, de tisztelettel megjegyzem, hogy az 1899. év folyamán ennek az átmeneti szükségletnek is csak a fele fog igénybe vétetni.

Áttérve most a költségvetési előirányzat fedezeti részére tisztelettel megemlítem, hogy azokat a bevételeket, melyek „az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár te-

riületek“ kiadásainak részben való fedezésére fognak szolgálni, a fentebb többször említett törvényjavaslat indokolásában kerekén 398,800 frttal jelentettem volt be a törvényhozásnak.

Ezzel az összeggel szemben most az összes várható bevételeket 406,028 frttal, vagyis 7,228 frttal nagyobb összeggel irányoztam elő, tisztelettel megjegyezvén, hogy ez a többlet egyfelől abból az összegből származik, melylyel a kiadásoknál fennebb már említett okokból a „volt 14. számú szerbbánati határőrezred“-ből alakult fehértemplomi vagyonszégnek átalányát arányosan emeltem, másfelől pedig onnan ered, hogy az 1897. évi zárszámadások tényleges eredménye alapján azoknak az utazási költségeknek a megtérülése czimén, a melyek az erdőrendészeti áthágások és erdei kihágások tárgyalásánál közreműködő erdőtiszteknek az állami pénztárakból utalványoztatnak, de a melyeket az eljárás rendjén elmarasztalt felek megtéríteni tartoznak, a korábban számításba vett bevételeken felül még 4,164 frtot irányozhattam elő.

Egyébképen a bevételeket is, úgy mint a kiadásokat, lehetőleg mérsékeltlen irányoztam elő, a mit legjobban igazolhat az, hogy a bevételek 1. rovata alatt a jelenleg is államilag kezelt erdők után szerződés alapján fizetett átalányokon és a jelenleg közös erdőtisztek által kezelt erdők tényleges kezelési költségein kívül azokra az erdőkre, melyek a most említett, államilag s illetőleg közös erdőtisztek által kezelt erdőkön kívül az 1898. évi XIX. t.-cikk 1. §. c) és d) pontjai és 2. §-a alapján még állami kezelésbe lesznek adandók, csupán 13,400 frtot irányoztam elő; a bevételek 2. rovata alatt pedig a jelenleg közös erdőtisztek által kezelt azon erdők után, melyeknek üzemterve még nem készült el, az üzemterv-készítés költségei fejében (holdankint 20—40 krt számítva s 10 éves törlesztést engedve) holdankint csak 2—4 krt irányoztam elő, holott az illető birtokosoknak a jelenleg alkalmazott feltételek szerint az előbb említettél jóval magasabb összeget s azt is az üzemtervek jóváhagyásakor egyszerre, sőt részben előre kellett volna fizetniök.

A mi azonban a 406,028 frtra számított összes bevételnek az egyes törvényhatóságok czime alatt kimutatott részleteit illeti, tisztelettel meg kell jegyezmem, hogy ezeket most még nem lehe-

tett olyan pontosan és változhatatlanul megállapítanom, amint azt az 1898. évi XIX. t.-czikk 19. §-a megkíváná, még pedig azért nem, mert mint fentebb már említettem, azt, hogy a törvény alapján mennyi erdő és kopár terület lesz az egyes törvényhatóságokban állami kezelésbe veendő, csak a törvény életbelépése után lehet olyan pontosan megállapítani, hogy ennek alapján a törvényhatóságokint fizetendő évi átalányokat is véglegesen megállapítani lehessen.

Tisztelettel kérem tehát a törvényhozást, hogy az egyes törvényhatóságok czime alatt most előirányzott összegeket átmenetieknek tekinteni méltóztassék. Részemről mindenesetre intézkedni fogok, hogy a most még hiányzó adatok a törvény életbelépése után azonnal összegyűjtessenek s ezek alapján az évi átalányok a jövő költségvetésbe lehetőleg úgy állittassanak be, hogy azok a törvény 19. §-ban említett első 5 éves időszak végéig érvényesek maradhassanak.

A bevételeket illetőleg is tisztelettel meg kell még jegyezniem, hogy miután az 1898. évi XIX. törvényczikk életbeléptetése az 1899. év közepe előtt nem remélhető, miként a kiadásokat, úgy a bevételeket is redukálnom kellett annak az összegnek felével, mely az 1899. évre, mint új többlet bevétel számítható.

Ennek folytán az 1899. évre egész évi bevételként kiszámított 406,028 frt helyett tényleges bevételként csak 344,927 frt lett felvéve.

Összehasonlítva az egész évre kiszámított kiadásokat a bevételekkel, az előterjesztett előirányzat teljes évi mérlege a következő:

az összes rendes kiadások kitesznek	---	---	---	---	622,180	frtot
az összes rendes bevételek kitesznek	---	---	---	---	406,028	„

a hiány tehát, vagyis az az összeg a mit az államnak az 1898. évi XIX. t.-czikk 19. §-ában foglalt rendelkezés folytán a községi és némely más erdők és kopár területek kezelési költségeiből megtérítés nélkül kell fedezni

---	---	---	---	---	216,152	frtra
-----	-----	-----	-----	-----	---------	-------

fog rugni.

Tisztelettel megjegyzem azonban itt is, a mint többször említett törvényjavaslatom indokolásában is megjegyeztem volt, hogy ez a kiadási többlet nem fog egész összegében új megterhelést

képezni az államra nézve, mert mint az 1898. évi állami költségvetésből kitűnik, a szerződéses alapon állami kezelésbe vett községi erdők kezelésére most is ráfizet az állam: 116,821 frtot úgy, hogy ha ezt az összeget levonjuk a fentebb említett 216,153 frtból, az állam új megterheltetése 99,331 frtra száll alá s így csak 3,331 frttal lesz nagyobb annál az összegnél, melyet törvényjavaslatom indokolásában jeleztem.

Az 1899. évben azonban ez a 99,331 frt nem fog egészen kiadatni, hanem annak következtében, hogy az 1898. évi XIX. t.-cz. csak az év második felében fog előreláthatólag életbe lépni, csak ennek az összegnek a fele.

A mi az előirányzatnak egyes rovatait és alrovatait illeti, ezek indokolására a következőket van szerencsém még tisztelettel előadni.

Rendes kiadások.

I. rovat. Személyi járandóságok.

1. alrovat. Fizetések, lakáspénzek és egyéb mellékilletmények.

A fentebb előadottak szerint az állami kezelésbe veendő községi és némely más erdők és kopár területeknél összesen 275 tisztviselő és 47 erdőőr fog alkalmaztatni. Ezeknek összes illetményei a személyi járandóságok részletezése szerint tulajdonképen 403,536 frtot vennének igénybe, miből 306,200 frt a fizetésekre, 56,511 frt a lakáspénzekre és 40,825 frt a mellékilletményekre esnék; a főösszegből azonban 2°/o-ot intercalaris megtakarításokképen 8,070 frt, továbbá arra való tekintettel, hogy a szervezet egész teljességében csak az év második felében fog életbe lépni 84,112 frtot rendkívüli megtakarításképen leüttettem s így ez alatt az alrovat alatt csak 311,354 forintot irányoztam elő.

A fizetéseket és lakáspénzeket az 1893. évi IV. törvényzikk rendelkezéseinek megfelelően vettem fel; az ezeken a czimeken előirányzott összegek tehát a személyzeti létszám alapját képező szervezet fentebb előre bocsájtott részletes megokolása után külön indokolást nem igényelnek. Megjegyzem azonban, hogy az első fizetési fokozatot ezuttal még csak a IX—XI. fizetési osztályokban állítottam be, a VII. és VIII. fizetési osztályokba sorozott állásokat ellenben felerészben a második, felerészben a harmadik fizetési

fokozatba soroztam. Ezzel szemben a VI. fizetési osztálynál kivételképen a besztezei m. kir. erdőigazgató állását is az I. fizetési fokozatba soroztam. Ez a tisztviselő ugyanis már 1890-ben neveztetett ki erdőigazgatóvá, s daczára sikeres szolgálatainak, még nem volt előléptethető, mert az erdészeti szolgálat ezen ágánál csupán két VI. fizetési osztályba sorozott állás volt szervezve s ezek közül a besztezei erdőigazgató állása a második fizetési fokozatba soroztatott s ezen nem lehetett változtatni, mivel az első fizetési fokozatba tartozó főerdőtanácsosi állás is be volt töltve.

Tisztelettel megjegyzem azonban, hogy a két állás közül azt, a melyik előbb üresedésbe jön, ismét a második fizetési fokozatba fogom visszahelyezni; fentebb említett intézkedésem tehát csak az említett, méltányosan figyelmen kívül nem hagyható hivatali szempontok által teljesen indokolt és ideiglenes intézkedésnek tekintendő, mely az ok megszűntével azonnal meg fog változtatni.

A mellékilletményekre előírányzott 40,825 frtot illetőleg megjegyzem, hogy ebből az összegből a besztezei m. kir. erdőigazgató 300 frtnyi szolgatartási átalánya, továbbá a besztezei m. kir. erdőigazgatóság, a m. kir. állami erdőhivatalok és m. kir. járási erdőgondnokságok erdőtishti és erdőőri személyzetének fa- és földilletmény váltsága fog fedeztetni.

A fa- és földváltságdíjakat a központban alkalmazott tisztviselőkre nézve a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében fennálló megváltási árakkal, továbbá a besztezei m. kir. erdőigazgatóságnál alkalmazott tisztviselőkre nézve az ottani helyi viszonyokra való tekintettel,

a VI. fizetési osztálynál együtvéve	---	---	310 frttal
a VII. " " " "	---	---	280 "
a VIII. " " " "	---	---	255 "
a IX. " " " "	---	---	195 "
a X. " " " "		pedig	155 frtot

irányoztam elő; végül pedig a m. kir. állami erdőhivatalok és m. kir. járási erdőgondnokságoknál alkalmazott tisztviselőkre nézve a tűzifa árak átlagai szerint az egész országra egységesen és pedig:

a VII. fizetési osztálynál	---	---	255 frt
a VIII. " " " "	---	---	235 "

a IX. fizetési osztálynál	---	---	---	---	190	frt és a
a X. „	„	„	---	---	170	frtban

állapítottam meg.

2. *alrovat.* A *jutalmakra és segélyekre* felvett 3,190 frt ugyan nem áll arányban az alkalmazandó személyzet arányilag nagy létszámával, tekintettel azonban arra, hogy az új szervezet életbe léptetésekor a mostani személyzet egy része előmenetelben fog részesülni, ezuttal ezt az összeget is elégségesnek tartom s azt főleg a méltányosan meg nem tagadható segélyezésekre szándékozom felhasználni.

2. rovat. Dologi kiadások.

1. *alrovat.* Ez alatt az *alrovat* alatt felvett 37,104 frt a központi ügyosztályok, az állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok összes egy évi irodatartási szükségletének a fedezésére fog szolgálni. A beszerzei m. kir. erdőigazgatóság irodai költségei és általában véve összes dologi kiadásai a „volt naszód-vidéki“ községek egyesített kezelés alatt álló erdeinek az 1890. évi XIX. t.-czikk szerint megállapított külön költségvetésébe vétetnek fel.

Az állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok irodai szükségleteinek megállapításánál azt a rendszert tartottam meg, a melyet a jelenleg fennálló erdőhivatalok és erdőgondnokságok ellátásánál követtem. A szóban forgó hivatalok részére ugyanis nem szándékozom külön irodahelyiséget bérelni, hanem e helyett az állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok vezetőinek megfelelő átalány-összegeket fogok utalványozni, azzal a kötelezettséggel, hogy annak fejében saját lakásukból egy megfelelő helyiséget irodának fentartani és annak fűtéséről, világításáról, tisztogatásáról és a közönséges irodai szerekkel való ellátásáról gondoskodni kötelesek.

Ily feltételek mellett az erdőhivatalok vezetőinek és pedig az erdőtanácsosok részére 400 frt, az erdőmesterek részére 300 frt, az erdőgondnokságok vezetői részére pedig 200 frtnyi évi irodatartási átalányt szándékozom utalványozni.

2. *alrovat.* A központi ügyosztályok és a m. kir. állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok utazási költség-szükségletét

a szerződés alapján állami kezelésbe vett községi erdőknél jelenleg alkalmazott személyzet eddigi tényleges szükségleteinek figyelembe vételével, átlagos adatok alapján irányoztam elő 139,550 frttal; tisztelettel megjegyezvén, hogy miután a tényleges utazási költségek nem minden kerületben egyenlők, hanem egyes kerületekben többre, másokban pedig kevesebbre lesz szükségük a tisztviselőknek, hogy tényleges kiadásaikat fedezhessék, addig a míg az egyes hivatali kerületek szükségletei tapasztalati adatok alapján megállapíthatók lesznek, az utazási költségeket részben felszámítás alapján szándékozom folyósítani.

3. *alrovat.* Ez alatt az alrovat alatt felvett összeget egyesek kivételével ugyanazoknak a csemetekerteknek a fentartására és ugyanazoknak az erdőültetvényeknek a folytatására irányoztam elő, a melyekre az „állami kezelésbe vett községi erdők“ czime alatt az 1898. évre előirányzott ilyen czélokra szolgáló összeg fordittatik. A vácsi állami csemetekert költségeit azonban nem itt, hanem a XIX. fejezet 7. czim alatt (állami segély kopár területek befásítására) irányoztam elő, mivel ennek a csemetekertnek a készletei nem az állami kezelésbe vett erdőkben használatnak fel, hanem tulnyomó részben a magántulajdont képező kopár területek birtokosai között osztatnak ki. Ezért az itt 33,500 frttal felvett összeg 6,500 frttal kevesebb, mint az 1898. évi költségvetésben erre a célra engedélyezett összeg.

4. *alrovat.* A vegyes dologi kiadások fedezésére előirányozott 13,370 frtból mindenekelőtt a külső erdőrendezési munkálatoknál alkalmazott napszamosok költségei fognak fedeztetni. Az 1898. évi XIX. t.-cz. 18. §-a szerint ugyan a m. kir. állami erdőhivatalok közegei részére a külső munkálatnál szükséges kézi munkaerőt az érdekelt birtokosok kötelesek szolgáltatni.

A fontosabb mérnöki munkálatoknál azonban a birtokosok által kirendelt munkásokat, kik között sok tudatlan és megbízhatatlan is található, nem lehet mindig alkalmazni, ilyenkor tehát hosszabb időre felfogadott és begyakorolt munkásokról is kell helyenként gondoskodni.

Ebből az összegből fognak továbbá fedeztetni a nagyobb írásbeli munkák (üzemtervek, időszaki jelentések) másolási költségei, mivel az állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok külön

írnoki személyzettel nem lesznek ellátva; és végül ebből fog ki-egészíttetni, illetőleg kijavíttatni a már felszerelt irodák butorzata és ebből szereztetnek be az irodák részére időnkint szükséges könyvek és más kisebb leltári tárgyak.

Ugy ez az utóbb említett összeg, mint általában véve az összes dologi kiadásokra felvett összegek, oly mérsékelt számitással vannak megállapítva, hogy azoknak változatlan elfogadását kell tisztelettel kérnem.

Rendkívüli kiadások.

Átmeneti kiadások.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. szerint a törvény 1. és 2. §-aiban felsorolt községi és némely más erdők és kopár területek kezelésével járó mindazokat a teendőket, melyeket a törvény az állam feladatai közé soroz, m. kir. állami erdőhivatalok és ezeknek alárendelt m. kir. járási erdőgondnokságok fogják teljesíteni.

A törvény életbeléptetésekor tehát — ami az 1899. évben mindenesetre meg fog történni — ezeknek az állami hivataloknak a szükséges számban való szervezéséről okvetlenül gondoskodnom kell. Erre vonatkozólag meg is tettem tiszteletteljes előterjesztésemet a rendes kiadások 3. cziménél, az ott előírányzott kiadásokon kívül azonban a szervezet életbe léptetésénél olyan kiadások is elkerülhetetlenek lesznek, a melyeket átmeneti természetüknél fogva az 1898. évi XIX. t.-cz. alapját képezett törvényjavaslat indokolásában említett rendes évi költségekbe nem számíthattam be s a melyeket az 1897. évi XX. t.-cz. értelmében szintén nem foglalhattam be a rendes kiadásokba.

Ilyen kiadások lesznek mindenekelőtt az 1. rovatban előírányzott felszerelési költségek, továbbá a 2. rovatba felvett rendkívüli utazási költségek és végül a 3. rovatban említett nyomtatványok beszerzésére szükséges költségek, melyeknek fedezésére a következő okok alapján, összesen 58,600 frtnyi átmeneti hitelnek az engedélyezését kérem.

1. rovat. Az 1898. évi XIX. t.-cz. végrehajtása céljából, miként a rendes kiadások 3. czimének indokolásában kimutattam, összesen 44 m. kir. állami erdőhivatalt és 154 m. kir. járási erdő-

gondnokságot szándékozom szervezni. Ez utóbbiak közül azonban 44 járási erdőgondnokság az erdőhivatalok székhelyén lesz felállítva s azokkal közös irodával fog birni. Összesen tehát csak 44 erdőhivatalnak és 110 erdőgondnokságnak lesz külön irodája, azonban ezeket sem kell mind egészen újból felszerelni, mert a szerződés alapján már állami kezelésbe vett községi erdők részére eddig szervezett 5 erdőhivatal és 85 erdőgondnokság irodai butorzata és egyéb felszerelése az új irodák ellátására szintén felhasználható. Ezeket számításba véve tehát összesen csak 16 újonnan szervezendő állami erdőhivatalt és 48 újonnan szervezendő járási erdőgondnokságot kell teljesen új irodai butorzattal, műszerekkel és egyéb eszközökkel és szerekkel ellátnom, míg a többi 28 állami erdőhivatal és 62 járási erdőgondnokság a mostani erdőhivatalok és erdőgondnokságok irodai felszerelését veszi át. Ez utóbbiak közül azonban a 28 állami erdőhivatal irodai felszerelését, tekintettel arra, hogy az állami erdőhivatalok irodáiban egyszersmind az ugyanazzal a székhelyvel bíró járási erdőgondnokságok és az erdőhivatalok kiegészítő személyzete is el lesznek helyezve, megfelelően ki kell egészítenem.

Egy-egy erdőhivatali irodának egyszerű butorokkal való felszerelése az eddigi adatok szerint 230 forintba, műszerekkel, eszközökkel és könyvekkel való ellátása pedig 270 forintba, egészben véve tehát egy-egy erdőhivatali iroda felszerelése átlag 500 forintba, a fentebb említett 16 irodáé tehát 8,000 forintba fog kerülni. Annál a 28 erdőhivatali irodánál, a melyek a mostani erdőhivatalok és erdőgondnokságok butorait és felszerelési tárgyait veszik át, a felszerelés kiegészítésére átlag 100 forint, egészben véve tehát 2,800 forint lesz szükséges. Végül az újonnan felszerelendő járási erdőgondnoksági irodák butorokkal és egyéb szükségességekkel való ellátására átlag 400 forint, egészben véve pedig 19,200 forint számítható.

Tisztelettel megemlítem azonban, hogy úgy az erdőhivatalokat, mint az erdőgondnokságokat egy-egy író- és sokszorosítógéppel is el kell látnom, mivel a szervezet szerint sem az erdőhivatalok, sem az erdőgondnokságok irnoki személyzettel nem lesznek ellátva, hanem az irodai teendőket is a tisztviselők maguk kell, hogy végezzék, ennek a feladatnak azonban egyéb fontosabb teendők hát-

térbe szorítása nélkül csak úgy felelhetnek meg, ha a másolás s különösen a sokszorosítás munkája lehetőségig megkönnyítettik.

Minthogy azonban az összes irodáknak író- és sokszorosító-gépekkel való ellátása aránylag nagy összeget igényel, egyelőre csak az erdőhivatalok részére irányoztam elő ez alatt a czim alatt átlag 300 frtot, egészben véve pedig 13,200 frtot.

2. rovat. Az ujonnan szervezendő állami erdőhivatalok és a fontosabb járási erdőgondnokságok élére a dolog természeténél fogva olyan idősebb és tapasztaltabb állami erdőtiszteket kell állítanom, a kik a szolgálatnak ebben az ágában már teljes jártassággal bírnak. Ezt a czélt azonban csak tömeges áthelyezésekkel érhetem el, a melyek, a mennyiben hivatalból való elhelyezésekről lesz szó, jelentékeny költségekkel lesznek összekötve.

Ezeknek az átmenetileg felmerülő kiadásoknak s továbbá a törvény életbeléptetése alkalmából szükségessé váló más rendkívüli utazások költségeinek a fedezésére, erdőhivatalonként átlag 250 frtot számítva, összesen 11,000 frtot kellett előirányoznom, mivel ezek a kiadások a normális szükségletnek megfelelően előirányzott rendes utazási költségek hiteléből nem volnának fedezhetők.

3. rovat. Az 1898. évi XIX. törvényczikk életbeléptetése alkalmával a törvény számos rendelkezéseinek gyors és sikeres végrehajtását csak úgy vélem biztosíthatni, ha a hatóságok és az érdekelt erdőbirtokosok a szükséges nyomtatványokkal és tájékoztató mintákkal elláttatnak. Így például a közbirtokosságok és volt urbéresek részére minden törvényhatóságban „szabályzat“ mintákat szándékozom készíttetni és köztük kiosztatni, hogy ezek alapján az érdekelt birtokosságok nehézség nélkül elkészíthessék és idejében betérjeshessék szervezeti és ügyviteli szabályzatukat.

Erre a czélra azonban erdőhivatalonként legalább 100 frt, egészben véve tehát 4,400 frt szükséges.

Ezek szerint a m. kir. állami erdőhivatalok és járási erdőgondnokságok teljes felszerelésére és az 1898. évi XIX. t.-czikk életbeléptetéséhez szükséges átmeneti kiadásokra egészben 58,600 forint fog igényeltetni; tekintettel azonban arra, hogy a törvény előreláthatólag csak az 1899. év második felében fog életbe lépni, a jövő évben ennek az összegnek is csak mintegy fele fog tény-

leg kiadatni; miért is az összes szükségletből 29,300 forintot mint 1899-ben megtakarítható összeget leütöttem s így tényleges szükségletképen 1899-re csak 29,300 frtot vettem fel.

Bevételek.

Rendes bevételek.

1. rovat. Kezelési költség fejében a birtokosok által fizetett évi átalányok.

Ebben a rovatban azoknál a törvényhatóságoknál, melyeknek községi s más hasonló erdei szerződés alapján már most is az állam által kezeltetnek, évi átalányképen a jelenleg érvényben álló szerződések alapján fizetett összegeket vettem fel, a többi törvényhatóságoknál pedig azokat az összegeket irányoztam elő évi átalányképen, a melyeket a közös erdőtisztek által kezelt községi s más hasonló erdők birtokosai a közös erdőtisztek illetményeinek fedezésére együttesen fizettek.

Azok az erdők ugyanis, melyek szerződés alapján most is az állam által kezeltetnek, az 1899. évi XIX. t.-czikk 1. §-a szerint az első tíz év végéig továbbra is az állam kezelésében maradnak meg és a jelenleg közös erdőtisztek által kezelt erdők is kevés kivétellel az állam kezelésébe fognak átadatni; ennélfogva az állami kezelésért jelenleg fizetett átalányokat és a közös erdőtisztek illetményeinek fedezésére szolgáló fentebb említett összegeket teljes megnyugvással vehettem fel ebbe a költségvetésbe is bevételképen.

Mindamellettt az egyes törvényhatóságok czime alatt ekként előirányzott összegek még nem mutatják azokat a végleges összegeket, melyeket a birtokosok az államnak törvényhatóságokként együttesen évi átalányképen fizetni fognak.

Mert az előbb említett erdőkön kívül a törvény 1. és 2. §-ai szerint még más erdők és kopár területek is át lesznek bizonyos feltételek esetében adandók s illetőleg adhatók az állam kezelésébe s így az ezek után aránylagosan fizetendő összegekkel az 1. rovat alatt most felvett átalányok növekedni fognak.

Azt azonban, hogy ezekből mennyi fog tényleg az állam kezelésébe jutni, mint ennek az indokolásnak általános részében megemlíteni már szerencsém volt, csak a törvény életbelépése után lehet megállapítani s így az egyes törvényhatóságokra eső évi

átalányokat is csak a jövő évi költségvetésbe lehet teljes és végleges összegükben előirányozni.

Helyesebbnek találtam tehát ezuttal az egyes törvényhatóságoknál csak a fentebb említett módon megállapított összegeket előirányozni, az utóbb említett erdőkre és kopár területekre pedig külön tételben egy általányösszeget felvenni. Ezt az általányösszeget a költségvetés 74-ik hasábjára alatt igen mérsékelt számitással mindössze 13,400 frttal irányoztam elő.

2. rovat. Vegyes bevételek.

Ez alatt a rovat alatt 23,900 frttal azokat a bevételeket irányoztam elő, a melyeket nem lehet a birtokosok által fizetendő kezelési költségekhez számitani. Ilyen bevételeket képeznek mindenek előtt azok a térítmények, a melyek egyes birtokosoktól (pl. Szabadka városától) az állam által teljesített erdősitések költségei fejében, továbbá azok az összegek, a melyek az állam költségén teljesített erdősitésekkel kapcsolatos köztes használatokból stb. befolyznak.

Ezekre a bevételekre előirányoztam 7,636 frtot.

Ilyenek továbbá a hátralévő üzemtervek elkészítéseért fizetendő költségek, a melyekre ezuttal 12,100 frtot irányoztam elő azoknál a törvényhatóságoknál, hol az üzemtervekről a birtokosoknak saját költségükön kell gondoskodni.

Megjegyzem azonban, hogy ezeket a költségeket kat. holdanként csak 20—40 krral számitottam s az ekként megállapított összegből is csak egy tizedrészt irányoztam ezuttal elő, a többit pedig a következő években szándékozom ugyancsak egy tized részekben előirányozni, hogy ilyen módon a birtokosok tíz év alatt részletekben törleszthessék ezt a terhüket. Ezt részemről annál méltányosabbnak találok, mert az üzemterveket is csak több év alatt lesznek képesek az állami erdőhivatalok mind elkészíteni.

És végül ez alatt a rovat alatt vannak előirányozva az utazási költségterítmények, vagyis azok az összegek, melyek az erdőtiszték által felszámitott utazási költségekből megtérülnek, olyan esetekben, midőn az erdőrendészeti áthágásért, vagy erdei kihágásért elmarasztalt felek az eljárási költségek megtérítésére is köteleztetnek és a költségek tényleg behajtatnak. Ilyen térítmények

czimén az 1897. évi tényleges eredmények alapján összesen 4,164 frtot irányoztam elő.

Mint ezekből látható, az egyéb bevételek rovata alatt felvett összegek is mérsékelten vannak előirányozva.

Erdőfelügyelőségek.

Rendes kiadás: 4. czim.

Az erdőfelügyelőség 1899. évi előirányzatába az 1898. évre megállapított költségvetéstől eltérőleg 2,922 frttal nagyobb kiadást azon okból vettem fel, mert az állami tisztviselők illetményeinek rendezéséről szóló 1893. évi IV. t.-cz. 19. §-a alapján a VIII. fizetési osztályba sorozott s egy létszámba tartozó, összesen 8 állásból, a melyek közül eddigelé 3 állás a II-ik és 5 állás a III-ik fizetési fokozatba volt beosztva, egy állást egyenlő megosztás céljából a III-ik fokozatból a II. fizetési fokozatba soroztam, a IX-ik fizetési osztályba tartozó állásoknál pedig arányos megosztással az I-ső fizetési fokozatot is beállítottam, a mi tekintettel arra, hogy az illetményeknek ily módon való rendezése más szolgálati ágaknál már korábban megtörtént, méltányosan nem volt továbbra is elhalasztható.

Eme változások következtében a fizetések czimén egészben 1,000 frttal nagyobb összeget, egyes városoknak az idézett t.-czikk 3. §-a alapján nyert felhatalmazás folytán magasabb lakbérosztályba történt besorozása következtében pedig 600 frttal nagyobb lakpénzt; végül a központban alkalmazott erdőfelügyelőségi tisztviselők illetményeinek méltányos és egyöntetű szabályozása céljából fa- és földjárandóság megváltása fejében, — a többi erdészeti tisztviselőket a fennálló szabályok szerint hasonló czimen megillető illetményeknek megfelelően — összesen 4,363 frtot kellett előirányoznom; — megjegyezvén, hogy a fentebb elősorolt összes változásokkal járó többlet kiadások összegének a felét, vagyis 2,982 frtot mint megtakarítandó összeget levonásba hoztam azért, mert azokat egyöntetűség céljából az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján szervezendő új állomások életbeléptetésével egyidejűleg csak az 1899. évi július 1-ével kívánom folyóvá tenni.

Ezenkívül az 1899. évre előirányzott személyi járandóságok

egész összegéből; tehát a többkiadást képező 2,982 frtból is 2⁰/₀-ot mint előreláthatólag megtakarítható összeget szintén levontam, úgy hogy a kiadási többlet tényleg csak a bekezdésben kimutatott 2,922 frtot teszi ki.

Erdőőri szakiskolák.

Rendes kiadás: 5. czim. — Rendes bevétel: 3. czim.

Az erdőőri szakiskolák 1899. évi előirányzatába az 1898. évre megállapított költségvetéstől eltérőleg 2,624 frttal nagyobb kiadást és a szerzett tapasztalatok folytán 3,060 frttal nagyobb bevételt vettem fel.

A kiadási többletből 224 frt a személyi járandóságokra, 2,400 frt pedig a dologi kiadásokra esik.

A személyi járandóságoknál mutatkozó nagyobb kiadás indoklására van szerencsém előadni, hogy a két legidősebb igazgató-főerdésznek hosszabb idei kifogástalan szolgálatukra való tekintettel s abból a czélból, hogy az illetők az erdőőri szakoktatás érdekében a szakiskoláknál továbbra is megtarthatók legyenek, szükségesnek tartottam 100—100 frt személyi pótlékot, az egyik igazgató-főerdész részére pedig a természetben ki nem adható földjárandóság pótlására 10 frtot előirányozni.

Ezenkívül a tanársegédi állásoknak az egyes fizetési fokoza-
tokban való arányos megosztása következtében 100 frtot, egy új erdőőri állásnak szükségessé vált rendszeresítésére pedig 300 frt fizetést, 50 frt lakpénzt, a személyi járandóságok rovatán tehát egészben 660 frttal nagyobb összeget kellett fölvennem. Ennek a többletnek a fele azonban megtakarítandó, ugyanazon okból, mint a kir. erdőfelügyelőségnél; megjegyezvén, hogy ezenfelül még az összes személyi járandóságok 1⁰/₀-át, vagyis 106 frtot mint előreláthatólag megtakarítható összeget, szintén levonásba hoztam, úgy hogy e rovaton a tényleges többlet csak 224 frtra rug.

A dologi kiadásokra nézve megjegyzem, hogy az erdőőri szakiskoláknál, főleg a csemete- és növényteni kertek megművelésénél, a tanulmányi erdők őrzésénél és azok fahozamának feldolgozásánál felmerülő nagyobb munkák teljesítésére, illetőleg ellenőrzésére, másrészt pedig tekintettel arra, hogy az utóbbi időkben

az erdőőri szakiskolákba való felvétel iránt beadott kérvények tetemesen növekedtek és mivel kellő helyiség áll rendelkezésemre, a növendékek létszámát úgy a miként az 1895. évi 94,573. számú rendelettel kiadott szabályzatban megállapítva van, 4-gyel felemelni szándékozom, mely cél elérésére a „növendékek ellátása“ czimű rovaton 600 frttal: — továbbá miután a tanulmányi erdők után fizetendő állami és községi adókat, melyek eddig nagy részben az állami erdők által fedeztettek, az erdőőri szakiskolák terhére kell elszámoltatnom és mivel a vadászerdei, valamint a görgény-szentimrei erdőőri szakiskoláknál a tanulmányi erdők fahozamának házi kezelés mellett való feldolgozása nagyobb költséget igényel, 1,800 frttal nagyobb kiadást kellett e célra előirányoznom.

A bevételeknél mutatkozó 3,060 frt többletre vonatkozólag van szerencsém előadni, hogy a házi kezelés mellett feldolgozott épület-, műszer- és tűzifának nyilvános árverés útján való értékesítése következtében a szerzett tapasztalatok szerint 3,300 frttal nagyobb, ellenben a növendékek tartási díjainál 240 frttal kevesebb összeget kellett felvennem.

Országos erdei alap.

Rendes kiadás: 6. czim. — Rendes bevételek: 4. czim.

Az országos erdei alap 1899. évi előirányzata az 1898. évre megállapított költségvetéstől miben sem tér el s az összeg, mint a tényleges szükségletnek megfelelő, előirányzandó volt.

Állami segély kopár területek befásítására.

Rendes kiadás: 7. czim. — Rendes bevételek: 5. czim.

Az „állami segély kopár területek befásítására“ czimen az 1899. évi előirányzatba az 1898. évi költségvetéstől eltérőleg 25,000 frttal nagyobb kiadást azon okból vettem fel, mert a kopár területek erdősítéséhez szükséges csemeték nevelésére több új csemetekertet telepíttettem és a jövő évben is azokat fejleszteni szándékozom; e célból, továbbá a váczy csemetekert művelési és fentartási költségeire és az állami érdekből elodázhatlanul foganasztandó erdősítésekre, valamint a magán erdőbirtokosok által nagy mérvben teljesített s szép eredményekre jogosító erdősítések

után nyújtandó pénzsegélyekre a fent kimutatott nagyobb összeget kellett előirányoznom.

Bevételképen a kereskedelemügyi m. kir. ministerium által a Coronini község határában levő kopár területnek a „Széchényi“ műút érdekében eszközendő beerdősítésére felajánlott 100 frtnyi összeget vettem fel.

Területszámítás hatszögekkel.

Irta: Márton Sándor, m. kir. főerdész.

Nem régen egy nagyobb, kereken 3200 kat. holdnyi erdőbirtok területének utánszámításával bizatván meg, ugyancsak nehéz feladat állt előttem, mert az erdő térképe $1'' = 40^0$ mértékben volt szerkesztve s három nagy, egyenként 145—150 cm. (52—54'') hosszú és 130—135 cm. (48—50'') széles térképből állott és sem rudas körzővel, sem hosszú mérczével nem rendelkeztem.

Első pillanatra nem is hittem, hogy könnyen s jó eredménnyel megejthessem a számítást, mert négyszögekre nem oszthattam be. Ehhez ugyanis rudaskörzőt kell alkalmazni, különben nem pontos a beosztás. Az Erd. Lapok 1893. évi VII.—VIII. füzetében ismertetett területszámítás-módom sem kecsegtetett azzal a kitűnő eredménnyel, amilyennel kisebb térképeknél minden esetben bevált, mert óriási háromszögek jöttek volna ki, amelyeknek szerkesztése folyamán a szögrakó karja még 50 cm-es vonalzóval megtoldva sem lett volna elég hosszú s amelyeknél a háromszögekkel való eltolások által megejtendő átalakítás közben, egy észre nem vett elmozdulás, durva hibát csusztatott volna az eredménybe.

Gondolkoztam, hogy miként lehetne oly eljárást alkalmaznom, amelynél meghosszabbított körzőmmel befogható 11—12'' hosszú (30—33 cm.) vonalnál hosszabbat nem kell alapul vennem s amelynek lemérését a 7 és $\frac{1}{4}$